

Motion till riksdagen 2011/12:So360

av **Penilla Gunther och Andreas Carlson (KD)**

Donation av organ och hela kroppen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att belysa tillämpningen av lagstiftning och etiska och praktiska frågeställningar kring organdonation, i syfte att öka antalet donerade organ liksom antalet helkroppsdonationer.

Motivering

På Socialstyrelsen finns ett donationsregister som sköts i samarbete med Nationella rådet för organ- och vävnadsdonation, Donationsrådet. Detta råd har till uppgift att främja donation av organ och vävnader i vårt land. Målet är att öka donationsfrekvensen, och det gör man främst genom att stödja personal inom hälso- och sjukvården.

Ett nationellt informationsarbete bedrivs också inom Livet som Gåva, tillsammans med sjukvården, Apoteket, Donationsrådet och patientorganisationer. Syftet är att förmå människor i Sverige att göra sin vilja i donationsfrågan känd och därigenom bidra till att öka antalet transplantationer från avlidna donatorer. Trots dessa insatser omfattar donationsregistret alldeles för få personer.

Väntelistan för organtransplantation är idag längre än någonsin. Antalet svårt sjuka som behöver ett eller flera organ är närmare 800 personer. Det räcker inte att vi blir allt bättre på att ta tillvara organ från en donator, antalet donatorer är för få, enligt uppgifter från Donationsrådet.

Väntan innebär ofta att man blir så dålig att andra delar av kroppen påverkas eller att man till och med hinner avlida medan man står på väntelistan. Det är således angeläget att antalet donatorer ökar så att fler liv kan räddas och fler få ett friskare liv.

Lagen om transplantation bygger på att varje människa har rätt att själv bestämma om man vill donera eller inte. Har man inte tagit ställning förväntas

Fel! Okänt namn på

man vara positiv till donation (förmodat samtycke), men om den avlidnes vilja är okänd är det de närstående som får tolka den avlidnes vilja.

Det finns en rad etiska och praktiska frågeställningar om organdonation som behöver belysas. Mot bakgrund av organbristen och det faktum att människor dör i väntan på organ är det önskvärt att sjukvårdspersonalen, i de fall den avlidnes inställning inte är känd, inte förhåller sig neutrala till frågan utan i samtal med de anhöriga tydligt pekar på möjligheten att bidra till att rädda liv genom organdonation.

Det är också önskvärt att ytterligare belysa hur lagens positiva presumtion behandlas i praktiken. Kan och bör den komma starkare till uttryck? Hur bör vården agera när de anhöriga inte kan nås, samtidigt som liv skulle kunna räddas? En utredning bör därför tillsättas för att belysa ovanstående och andra frågeställningar om organdonation, med utgångspunkt i gällande lagstiftning.

Därtill har framkommit en brist på donerade hela kroppar till forskning och utbildning, vilket är allvarligt. Medicinstudenterna som tidigare kunnat dissekera för att studera anatomi får använda plastdockor. Kunskaperna blir av naturliga skäl sämre.

För att donera sin kropp till universitetssjukhusen krävs ett särskilt testamente, vilket inte många människor känner till. Att informera om och förenkla det förfarandet borde också vara myndigheternas intresse. En utredning bör därför tillsättas även här för att få fler att testamentera hela kroppen till vetenskapen.

Stockholm den 4 oktober 2011

Penilla Gunther (KD)

Andreas Carlson (KD)